

ความคิดเห็นต่อการเพิ่มวรรณคดีข้อมูลและเหตุการณ์ในรายงานของผู้สอบบัญชี

นายวีรวุฒิ เจษฎาวุฒิ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบัญชี ภาควิชาการบัญชี

คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2548

ISBN 974-53-2675-5

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

OPINIONS ON EMPHASIS OF MATTER PARAGRAPHS
IN THE AUDITOR'S REPORT

Mr. Weerawut Jessadawut

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Accountancy Program in Accounting

Department of Accountancy
Faculty of Commerce and Accountancy

Chulalongkorn University

Academic Year 2005

ISBN 974-53-2675-5

วีรวุฒิ เจษฎาวุฒิ : ความคิดเห็นต่อการเพิ่มวรรคเน้นข้อมูลและเหตุการณ์ใน
 รายงานของผู้สอบบัญชี. (OPINIONS ON EMPHASIS OF MATTER
 PARAGRAPHS IN THE AUDITOR'S REPORT) อ.ที่ปรึกษา: ผศ. ดร. วชิระ
 บุญยเนตร, 230 หน้า. ISBN 974-53-2675-5

ความเข้าใจของผู้ใช้งบการเงินต่อรายงานของผู้สอบบัญชียังถือว่าอยู่ในวงจำกัด
 สำหรับประเทศไทย วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับรายงาน
 ของผู้สอบบัญชี โดยเน้นประเด็นการเพิ่มวรรคเน้นข้อมูลและเหตุการณ์ การศึกษาครั้งนี้ใช้
 แบบสอบถามชนิดเดียวกันในการสำรวจความคิดเห็นของแต่ละกลุ่ม ซึ่งประกอบด้วย ผู้สอบบัญชี
 นักลงทุน และนักวิเคราะห์หลักทรัพย์ คำถามในแบบสอบถามแบ่งประเด็นพิจารณาเป็น 3
 ลักษณะ ได้แก่ การให้ระดับความสำคัญของวรรคเน้นข้อมูลและเหตุการณ์ในรายงานของผู้สอบ
 บัญชี ความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่ผู้สอบบัญชีเพิ่มวรรคเน้นข้อมูลและเหตุการณ์ซึ่งได้เปิดเผย
 ไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินอยู่แล้ว รวมทั้งผลของการตัดสินใจที่ผู้สอบบัญชีเพิ่มวรรคเน้น
 และไม่มีการเน้นข้อมูลและเหตุการณ์ การศึกษาครั้งนี้ใช้สถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมานใน
 การวิเคราะห์ข้อมูล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าผู้สอบบัญชีและผู้ใช้งบการเงินมีความคิดเห็นที่
 แตกต่างกันในหลาย ๆ ประเด็น อย่างไรก็ตามทั้ง 2 กลุ่มมีความเห็นที่คล้ายกันว่า ความไม่แน่นอน
 ที่สำคัญเกี่ยวกับความสามารถในการดำเนินงานต่อเนื่องของกิจการเป็นสิ่งที่ควรเพิ่มวรรคเน้น
 ข้อมูลและเหตุการณ์ ความแตกต่างและคล้ายกันนี้มีสาระสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญที่
 ร้อยละ 95 นอกจากนั้นการศึกษาครั้งนี้ยังพบว่าผู้ใช้งบการเงินให้ความสำคัญเพิ่มขึ้นหากข้อมูล
 และเหตุการณ์นั้นผู้สอบบัญชีได้กล่าวถึงในรายงานของผู้สอบบัญชี และส่งผลกระทบต่อ
 การนำข้อมูลไปใช้เพื่อการตัดสินใจ ผลการศึกษาดังกล่าวชัดเจนนารมณของมาตรฐานการสอบ
 บัญชีที่ว่า การเพิ่มวรรคเน้นข้อมูลและเหตุการณ์ไม่ควรทำให้มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงการ
 ตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน

ภาควิชา.....การบัญชี..... ลายมือชื่อนิสิต..... *วีรวุฒิ เจษฎาวุฒิ*.....

สาขาวิชา.....การบัญชี..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *อ.ดร. วชิระ บุญยเนตร*.....

ปีการศึกษา.....2548.....

4682425226 : MAJOR ACCOUNTANCY

KEYWORD : SECURITIES ANALYSTS / INVESTORS / GOING CONCERN OPINIONS

WEERAWUT JESSADAWUT: OPINIONS ON EMPHASIS OF MATTER

PARAGRAPHS IN THE AUDITOR'S REPORT. THESIS ADVISOR: ASST.

PROF. WACHIRA BOONYANET, Ph.D. . . . 230 pp. ISBN 974-53-2675-5

The understanding of financial statement users on auditor's reports has been considered limited in Thailand. Therefore, the aim of this thesis is to observe opinions of relating parties on auditor's reports, focusing on emphasis of matter paragraphs. The study adopts a questionnaire survey method to collect the data. The same questionnaires were sent to subjects, including auditors, investors and securities analysts. The questions are divided into 3 parts: opinions on important levels on emphasis of matter paragraphs in auditor's reports, opinions on when issues are mentioned not only in the emphasis paragraphs, but also disclosed in notes to financial statements, and decisions when issues are disclosed and not disclosed in auditor's reports. Both descriptive and inferential statistics were used in data analysis.

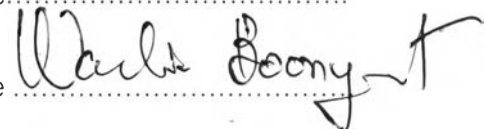
The analysis points out that different opinions were found between auditors and financial statement users in several perspectives. However, in similar manner, both groups highly consider important uncertainty relating to the entity's ability to continue and should be mentioned in auditor's reports. Both difference and similarity are statistically significant at 95% level. In addition, the study shows that financial statement users are likely to increase their attention when auditors mention emphasis of matter paragraphs in their auditor's report. The paragraphs negatively affects to user's decision making. However, this finding seems to conflict to the objective of standard on auditing that emphasis of matter paragraphs should have no effects to user's decision making.

Department of Accountancy...

Student's signature. Weerawut Jessadawut

Field of study Accounting.....

Advisor's signature

Academic year 2005

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วชิระ บุญยเนตร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็นและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการวิจัยมาด้วยดีโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ และขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ณัฐเสกข์ ฉิมโฉม ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และคุณปรีชาวุฒิ ชุมทรัพย์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำและความคิดเห็นเป็นอย่างดีแก่ผู้วิจัย ตลอดจนคณาจารย์ทุกท่าน

ทำยนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่กรุณาสละเวลาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม กราบขอบพระคุณ บิดา – มารดา และขอบคุณเพื่อนที่คอยเป็นห่วงและช่วยเหลือมาตลอด จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์และสร้างความภาคภูมิใจในความสำเร็จตามที่ตั้งใจไว้

สารบัญ

บทที่	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.4 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.6 วิธีดำเนินการวิจัย	4
1.7 ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิจัย	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 ประเภทของรายงานของผู้สอบบัญชี	6
2.2 การเพิ่มวรรคเน้นข้อมูลและเหตุการณ์ในรายงานของผู้สอบบัญชี	9
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	15
3.1 รูปแบบการวิจัย	15
3.2 แหล่งข้อมูล	15
3.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	16
3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	18
3.5 เกณฑ์เทียบระดับความคิดเห็น	19
3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล	19
3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล	20

บทที่	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น.....	24
4.1 ผลการวิเคราะห์แบบสอบถาม.....	24
4.2 ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	25
4.3 ความเห็นของการเพิ่มวรรณข้อมูลและเหตุการณ์ในรายงานของผู้สอบบัญชี และความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่ผู้สอบบัญชีมีการเพิ่มวรรณ ข้อมูลและเหตุการณ์ในรายงานของผู้สอบบัญชีซึ่งได้เปิดเผยไว้ใน หมายเหตุประกอบงบการเงินอยู่แล้ว.....	32
4.4 การตัดสินใจในกรณีที่ยังงานของผู้สอบบัญชีมีและไม่มีวรรณเพิ่มวรรณข้อมูล และเหตุการณ์.....	54
บทที่ 5 ผลการวิเคราะห์ทางสถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	126
5.1 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้สอบบัญชี นักลงทุน และนักวิเคราะห์หลักทรัพย์	127
5.2 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้สอบบัญชี และนักลงทุน.....	134
5.3 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้สอบบัญชี และนักวิเคราะห์หลักทรัพย์	139
5.4 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของนักลงทุน และนักวิเคราะห์หลักทรัพย์	143
5.5 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจในกรณี ที่ยังงานของผู้สอบบัญชีมีและไม่มีวรรณเพิ่มวรรณข้อมูลและเหตุการณ์ของผู้สอบ บัญชี นักลงทุน และนักวิเคราะห์หลักทรัพย์.....	149
บทที่ 6 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	154
6.1 สรุปและอภิปรายผลการวิจัย.....	154
6.2 ข้อเสนอแนะของการวิจัย	164
6.3 งานวิจัยในอนาคต.....	165

บทที่	หน้า
รายการอ้างอิง.....	166
บรรณานุกรม	168
ภาคผนวก	169
ภาคผนวก ก ตารางแสดงผลการทดสอบทางสถิติ	170
ภาคผนวก ข แบบสอบถามสำหรับการวิจัย.....	209
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	230

สารบัญญัตินี้

หน้า

ตารางที่ 1.1	ประเภทของรายงานของผู้สอบบัญชี ของบริษัทที่จดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.....	1
ตารางที่ 2.1	สรุปรายงานของผู้สอบบัญชีแบบที่เปลี่ยนแปลงไป.....	8
ตารางที่ 2.2	ตารางเปรียบเทียบระหว่างมาตรฐานการสอบบัญชีของประเทศไทย มาตรฐานการสอบบัญชีระหว่างประเทศ และมาตรฐานการสอบบัญชีของ ประเทศสหรัฐอเมริกา.....	13
ตารางที่ 3.1	ตารางแสดงตัวอย่างของนักลงทุนรายย่อยที่ได้รับเลือกในแต่ละ บริษัทหลักทรัพย์.....	17
ตารางที่ 4.1	ผลการตอบแบบสอบถาม.....	24
ตารางที่ 4.2	แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามลักษณะของสำนักงานประสบการณ์ การทำงานในฐานะผู้สอบบัญชี และอายุของผู้สอบบัญชี.....	28
ตารางที่ 4.3	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา.....	29
ตารางที่ 4.4	แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามสาขาที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า อาชีพในปัจจุบัน ประสบการณ์การทำงานในฐานะนักลงทุน และอายุของนักลงทุน.....	29
ตารางที่ 4.5	แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามสาขาที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า ประสบการณ์การทำงานในฐานะนักวิเคราะห์หลักทรัพย์ และอายุของนักวิเคราะห์หลักทรัพย์.....	31
ตารางที่ 4.6	แสดงร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นของผู้สอบบัญชี เกี่ยวกับการให้ระดับความสำคัญของการเพิ่มวรรณข้อมูลและเหตุการณ์ใน รายงานของผู้สอบบัญชีในรายงานการสอบบัญชี.....	77

ตารางที่ 4.7	แสดงร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่ผู้สอบบัญชีมีการเพิ่มวรรคเน้นข้อมูลและเหตุการณ์ในรายงานของผู้สอบบัญชี ซึ่งได้เปิดเผยไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินอยู่แล้ว.....	81
ตารางที่ 4.8	แสดงร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นของนักลงทุนเกี่ยวกับการให้ระดับความสำคัญของการเพิ่มวรรคเน้นข้อมูลและเหตุการณ์ในรายงานของผู้สอบบัญชี.....	85
ตารางที่ 4.9	แสดงร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นของนักลงทุนเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่ผู้สอบบัญชีมีการเพิ่มวรรคเน้นข้อมูลและเหตุการณ์ในรายงานของผู้สอบบัญชี ซึ่งได้เปิดเผยไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินอยู่แล้ว.....	89
ตารางที่ 4.10	แสดงร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นของนักวิเคราะห์หลักทรัพย์ เกี่ยวกับการให้ระดับความสำคัญของการเพิ่มวรรคเน้นข้อมูลและเหตุการณ์ในรายงานของผู้สอบบัญชีในรายงานการสอบบัญชี.....	93
ตารางที่ 4.11	แสดงร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นของนักวิเคราะห์หลักทรัพย์ เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่ผู้สอบบัญชีมีการเพิ่มวรรคเน้นข้อมูลและเหตุการณ์ในรายงานของผู้สอบบัญชี ซึ่งได้เปิดเผยไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินอยู่แล้ว.....	97
ตารางที่ 4.12	แสดงร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับการตัดสินใจในกรณีที่รายงานของผู้สอบบัญชีมีการเพิ่มวรรคเน้นข้อมูลและเหตุการณ์.....	101
ตารางที่ 4.13	แสดงร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับการตัดสินใจในกรณีที่รายงานของผู้สอบบัญชีไม่มีการเพิ่มวรรคข้อมูลและเหตุการณ์.....	105

ตารางที่ 4.14	แสดงร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นของนักลงทุนเกี่ยวกับการตัดสินใจในกรณีที่รายงานของผู้สอบบัญชีมีการเพิ่มวรรคเน้นข้อมูลและเหตุการณ์.....	109
ตารางที่ 4.15	แสดงร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นของนักลงทุนเกี่ยวกับการตัดสินใจในกรณีที่รายงานของผู้สอบบัญชีไม่มีการเพิ่มวรรคข้อมูลและเหตุการณ์.....	113
ตารางที่ 4.16	แสดงร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นของนักวิเคราะห์หลักทรัพย์เกี่ยวกับการตัดสินใจในกรณีที่รายงานของผู้สอบบัญชีมีการเพิ่มวรรคเน้นข้อมูลและเหตุการณ์.....	117
ตารางที่ 4.17	แสดงร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นของนักวิเคราะห์หลักทรัพย์เกี่ยวกับการตัดสินใจในกรณีที่รายงานของผู้สอบบัญชีไม่มีการเพิ่มวรรคข้อมูลและเหตุการณ์.....	121
ตารางที่ 6.1	แสดงจำนวนประเด็นที่มีความแตกต่างของความความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ของผู้สอบบัญชี นักลงทุน และนักวิเคราะห์หลักทรัพย์.....	155
ตารางที่ 6.2	แสดงจำนวนประเด็นที่มีความแตกต่างของความความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ.....	156
ตารางที่ 6.3	แสดงจำนวนประเด็นที่มีความแตกต่างของความความคิดเห็นในเรื่องเกี่ยวกับการตัดสินใจในกรณีที่รายงานของผู้สอบบัญชีมีและไม่มีการเพิ่มวรรคเน้นข้อมูลและเหตุการณ์.....	157
ตารางที่ 6.4	แสดงจำนวนประเด็นที่มีความแตกต่างของความความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ของผู้สอบบัญชี นักลงทุน และนักวิเคราะห์หลักทรัพย์โดยใช้ค่าเฉลี่ยรวมของแต่ละกรณี.....	158
ตารางที่ 6.5	แสดงจำนวนประเด็นที่มีความแตกต่างของความความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ โดยใช้ค่าเฉลี่ยรวมของแต่ละกรณี.....	159

ตารางที่ 6.6 แสดงจำนวนประเด็นที่มีความแตกต่างของความความคิดเห็นในเรื่องเกี่ยวกับการตัดสินใจในกรณีที่รายงานของผู้สอบบัญชีมีและไม่มีการเพิ่มวรรคเน้นข้อมูลและเหตุการณ์โดยใช้ค่าเฉลี่ยรวมของแต่ละกรณี160